

13 Μαΐου 2014

Η Λειτουργία του Λόγου - Έναρξη της Θείας Λειτουργίας - Ειρηνικά και Αντίφωνα

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Ονομάζουμε «Ειρηνικά» μια ομάδα αιτημάτων επειδή ξεκινούν με τη λέξη ειρήνη. Αυτά τὰ αιτήματα είναι δεήσεις, δηλαδή προσευχητικά κείμενα προς τον Θεό. Τὰ αιτήματα είναι εννέα. (Στις σημερινές φυλλάδες είναι δέκα, επειδή ανάμεσα στο 5ο και στο 6ο έχει προστεθεί δέηση για τις αρχές και τις εξουσίες του έθνους.) Αυτά τὰ αιτήματα, αυτές οι δεήσεις, αναφέρονται περισσότερο στην κατάσταση της ιστορίας, προσκαλούν δηλαδή τον Θεό να οικονομήσει όντος της ιστορίας, ώστε να είναι ειρηνικός και ακίνδυνος ό βίος μας. Και ό διάλογος πού διεξάγεται μεταξύ ιερέως και λαού, όπου ό πρώτος εξαγγέλλει το αίτημα και ό δεύτερος επιβεβαιώνει και επαυξάνει με το Κύριε ελέησον, αφορά όχι μόνον τὰ βαπτισμένα μέλη του σώματος του Χριστού, αλλά και όσους πορεύονται προς το φώτισμα, δηλαδή τούς κατηχούμενους.

Ό διάκονος (ει δέ ουκ εστί διάκονος συλλειτουργών, άπαντα τὰ του διακόνου, πλην του

Ευλόγησον Δέσποτα, εκφωνεί έσωθεν του Βήματος ό ιερεύς):

Έν ειρήνην ούν Κυρίου δεηθώμεν

Με ειρήνη ας παρακαλέσουμε τον Κύριο

Ό λαός: Κύριε ελέησον.

Αυτά τὰ αιτήματα πρέπει να τὰ αναπέμψουμε όντας σέ μια κατάσταση εσωτερικής ειρήνης, να βρεθούμε σέ ειρηναία κατάσταση, ή τουλάχιστον να θέλουμε να είμαστε σέ ειρηναία κατάσταση, να την αναζητάμε αυτή την κατάσταση για να μπορούμε να εκφέρουμε αυτά τὰ αιτήματα πού δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας σχολιασμός της σχέσης Θεού και ανθρώπου. Ουσιαστικά είναι διάλογος, πού προϋποθέτει τη γνώση του ονόματος του Θεού: Κύριος πολυέλεος και πολύ εύσπλαχνος και αληθινός (βλ. Έζ. 34,6).

Ό διάκονος:

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΆΝΩΘΕΝ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ ΗΜΩΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΕΗΘΩΜΕΝ.

Για την ειρήνη απο το Θεό και για την σωτηρία των ψυχών μας, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Το πρώτο αίτημα πού καταθέτουμε είναι ανακεφαλαιωτικό όλων των αιτημάτων πού θα άκολουθήσουν. Επίσης, από την αρχή της θείας Λειτουργίας καταθέτουμε το ερώτημα της διαλεκτικής ανάμεσα στην ιστορία και στη Βασιλεία, ανάμεσα

στον «κόσμον τούτον» και στον «κόσμο της Βασιλείας του Θεού». Για την Εκκλησία, για τούς χριστιανούς, ιστορία και Βασιλεία δεν ταυτίζονται. Μόνη της ή ιστορία δεν μπορεί να οδηγήσει στη Βασιλεία, ακόμη και όταν έχει να μας παρουσιάσει σπουδαία επιτεύγματα της ανθρώπινης σκέψης και πράξης, όσο ή προοπτική της είναι εγκλωβισμένη σε μια αυτόνομη διάσταση ή βασίζεται σε διαχείριση των κτιστών δυνάμεων. Για την Εκκλησία, ή ιστορία χρειάζεται ένα άλλο περιεχόμενο, πού θα το αντλήσει εκτός της κτιστότητας, περιεχόμενο πού ή βιβλική γλώσσα το ονομάζει παρουσία του Αγίου Πνεύματος και αποδοχή αυτής της παρουσίας. Γι' αυτό και επισημαίνεται ότι σωτηρία του ανθρώπου σημαίνει αποδοχή άνωθεν παρουσίας.

Η «άνωθεν ειρήνη» είναι ή ειρήνη πού φέρει ό Χριστός. Το επίρρημα «άνωθεν» χρησιμοποιείται από τον ευαγγελιστή Ιωάννη για να προσδιορίσει την αναγεννητική δύναμη πού φέρει το Άγιο Πνεύμα, καθώς και από τον άδελφόθεο Ιάκωβο για να προσδιορίσει το αληθές περιεχόμενο της θείας δωρεάς. Ό ίδιος ό Χριστός έχει διευκρινίσει στους μαθητές του, αναγγέλλοντας την έλευση του 'Αγίου Πνεύματος πού θα αποκαλύψει «πάσαν την αλήθειαν», ότι ή ειρήνη πού αυτός δίδει δεν έχει σχέση με την ειρήνη πού μπορεί να προσφέρει ό κόσμος: Ειρήνην αφήμι υμίν, ειρήνην την έμην διδωμι υμίν ού καθώς ό κόσμος διδωσιν εγώ διδωμι υμίν (Ιωάν. 14,27). Πρόκειται για ειρήνη πού εγκαθιστούν όντος μας οι ενέργειες του 'Αγίου Πνεύματος. Έτσι μπορούμε να αντιληφτούμε τη δυναμική πού εμπεριέχει ό χαιρετισμός τού αναστημένου Χριστού στους μαθητές του: ειρήνη υμίν (βλ. Ιωάν. 20,21 κέ.).

Μην ξεχνάμε ότι ή γέννηση τού Χριστού αναγγέλλεται από τις αγγελικές δυνάμεις ως ειρήνη επί της γης: Δόξα εν ύψιστοις Θεω και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία (Λουκ. 2,14). Πρόκειται για την αναμενόμενη ειρήνη πού έχει υποσχεθεί ό Θεός και πού ή θεολογία των προφητών ανυψώνει σε κεντρικό άξονα σωτηρίας, διευκρινίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην ειρήνη τού κόσμου και την ειρήνη τού Θεού. Η ειρήνη πού ενεργείται από τούς ανθρώπους εμπεριέχει σχετικότητα και συχνά είναι ψευδεπίγραφη, όπως σχολιάζει ό προφήτης Ιερεμίας: ειρήνη - ειρήνη. και πού εστίν ειρήνη; (Ιερ. 6,14), ή όπως υπογραμμίζει ό προφήτης Ιεζεκιήλ: ειρήνη ειρήνη, και ουκ εστίν ειρήνη (Ιεζ. 13,10).

Το αίτημα για άνωθεν ειρήνη συνδέεται με τη σωτηρία της ψυχής επομένως εντάσσεται σε εσχατολογική προοπτική. Και όταν αναφερόμαστε σε σωτηρία της ψυχής, αναφερόμαστε σε θεραπεία της φύσεως ή οποία ασθενεί λόγω της ροπής προς την αμαρτία και λόγω της παρουσίας του θανάτου. Το ερώτημα για σωτηρία έχει υπαρξιακό περιεχόμενο και όχι απλώς ηθικό.

Ό διάκονος: Υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου, ευσταθείας των άγιων του

Θεού εκκλησιών και της των πάντων ενώσεως, του Κυρίου δεηθώμεν.

Ὁ λαός: Κύριε ελέησον.

Για την ειρήνη όλου του κόσμου, για τη στερέωση των άγιων Εκκλησιών του Θεού και για την ένωση όλων των ανθρώπων, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Επιμερίζουμε τώρα τὰ αιτήματα μας, ώστε οι συνθήκες μέσω των οποίων επιχειρούμε την πορεία μας προς την κοινωνία με τον Χριστό, να μην μάς δυσκολεύουν. Ἡ ειρηνική κατάσταση όλου του κόσμου, ακόμη κι αν φαίνεται ανέφικτη λόγω των ανθρώπινων ενεργειών, είναι πανανθρώπινο αίτημα. Ὅρος ουσιώδης για να επιτυγχάνεται ἡ ειρήνη του κόσμου, είναι ἡ ευστάθεια των Εκκλησιών του Χριστού και ἡ ένωση στη μία Εκκλησία του Χριστού. Μια τέτοια ενότητα ν πίστεως νοημιτοδοτεῖ τον κόσμο ολόκληρο και συμβάλλει στην προσπάθεια ειρηνικής διαβίωσης των ανθρώπων.

Ὁ διάκονος:

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΠΙΣΤΕΩΣ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ ΘΕΟΥ ΕΙΣΙΟΝΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΩ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΕΗΘΩΜΕΝ,

Γι` αυτόν εδώ τον άγιο ναό και για κεινους που εισέρχονται σ` αυτόν με πίστη , με ευλάβεια και με φόβο Θεού , ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Ὁ άγιος οίκος του Θεού είναι αυτός στον όποιο μαζευόμαστε για να συνδεθούμε με το σώμα του Χριστού, σύμφωνα με τη διακήρυξη του ίδιου, ό όποιος μάς βεβαίωσε ότι όπου είσι δύο ή τρεις συνηγμένοι εις τι εμον ονομα, εκεί είμι εν μέσω αυτών (Ματθ. 18,20). Αυτός ό οίκος περικλείεται σέ ορατά όρια, βρίσκεται δηλαδή εν όροις, γι' αυτό και χρησιμοποιούμε τον όρο «ενορία» για να τον προσδιορίσουμε. Και βέβαια, ένας τέτοιος οίκος λαμβάνει περιεχόμενο από την παρουσία λαού, τούς πιστούς, τὰ μέλη του σώματος του Χριστού, στο όποιο ένταχθήκαμε έκαστος με το βάπτισμά μας, πού τον αναδεικνύει σέ τόπο παρουσίας του θεού. Αυτοί οι πιστοί «εισέρχονται», είναι οι «είσιόντες», για να παρακαθήσουν γύρω από το τραπέζι της Εύχαριστίας και να πραγματοποιήσουν τον τρόπο της Βασιλείας του Θεού. Εισερχόμαστε στον ναό με πίστη, ευλάβεια και φόβο Θεού. Πίστη σημαίνει έμπιστοσύνη στον άναστημένο Χριστό, ευλάβεια σημαίνει αποδοχή όσων λαμβάνουμε ως δωρεά από τον Θεό , φόβος Θεού σημαίνει άρμονία στη σχέση κτιστού και άκτιστου .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ . ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΟΣ.

Πηγή: apantaortodoxias.blogspot.gr